

Урок № 5. ВИДИ РЕЧЕНЬ ЗА МЕТОЮ ВИСЛОВЛЮВАННЯ; ЗА ЕМОЦІЙНИМ ЗАБАРВЛЕННЯМ: ОКЛИЧНІ Й НЕОКЛИЧНІ (ПОВТОРЕННЯ)

Мета: систематизувати і поглибити знання учнів про речення, його граматичну основу; види речення за метою висловлювання та емоційним забарвленням; розвивати вміння мислити асоціативно, критично; формувати вміння обґрунтовувати розділові знаки; дати поняття про спонукальне речення; уточнити поняття про окличне речення; формувати вміння правильно інтонувати речення; виховувати повагу до книги, спостережливість, культуру мовлення.

ГЛОСАРІЙ

- **Розповідним** називають речення, в якому про когось або про щось повідомляється.
- **Питальним** називають речення, в якому про когось або про щось запитується.
- **Спонукальним** називають речення, в якому виражається спонукання до дії (наказ, порада, прохання).

ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

- Уявіть, що у ваших долоньках – дрібка гарного настрою. Поділіться ним, щоб зробити день приємнішим для всіх, хто зараз поряд з вами. Почнімо наш урок. Девіз нашого уроку: «Вигадай, пробуй, твори! Розум, фантазію прояви!»

Прочитайте та відгадайте Загадки, що безпосередньо стосуються теми нашого уроку. Подумайте, про що ми сьогодні будемо говорити.

- 1) Маленька, менша від мачини,
Ні з ким не стану на борню.
Під час читання, там, де треба,
Мову людини зупиню.
Що ж це таке?
- 2) Він після речення, цитати
Вмостився, схожий на гачок.
Він нас примушує питати,
А сам ні пари з уст — мовчок!
Що це таке?
- 3) Що за знак — стрункий, мов спис,
Він над крапкою завис,
Спонука до оклику.
Хто ж бо він?

Отже, тема нашого уроку – Види речень за метою висловлювання.

Наказ, прохання, побажання, вимога, порада...

Кожне з речень може виражати сильні емоції: радість, сум, захоплення, біль, відчай, страх – це окличні речення. Залежно від того, що треба сказати (розповісти, повідомити про когось або про щось, запитати про когось або про щось, висловити прохання, наказ тощо), і вживаються різні види речень за метою висловлювання: розповідні, питальні та спонукальні.

Розповідні	Питальні	Спонукальні
Містять повідомлення, розповідь про щось	Містять у собі питання	Місять наказ, вимогу, заклик, прохання, побажання, пораду тощо
Хліб є окрасою столу, основою добробуту.	В чому цілюща і таємнича сила живого зерна?	Люби життя, люби людей, природу.
(Г. Тарасенко)	(П. Перебийніс)	(Б. Лепкий)

Розповідне, питальне або спонукальне речення може бути окличним, якщо його зміст передаватиметься з особливим почуттям (радості, суму, страху, здивування).

Види речень за емоційним забарвленням

Окличні	Неокличні
Розповідні, питальні, спонукальні можуть бути окличними, якщо передають сильні емоції почуття і переживання.	Розповідні, питальні, спонукальні, якщо їх вимовляємо без окличної інтонації, спокійним тоном.
Погляньте! Погляньте!	Погляньте, погляньте, яка благодать: метелики з неба летять.
Яка благодать! Дивіться!	
Метелики з неба летять! (О. Олесь)	

1. Бесіда Хмарка слів

Розгляньте ялинку на слайді 8, пригадайте поняття, які ми вже з вами вивчили, дайте їм визначення.

2. Вам лист

Сьогодні перед уроком отримали незвичне повідомлення від одного героя... Хто це? ---- Дійсно, це Грінч... Хочете послухати??? Але, уважно... Він надіслав його англійською мовою...

Привіт всім!

У мене для вас новина.

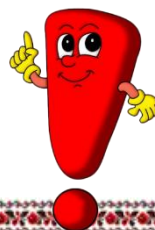
Цього року свята не буде. Хо-хо-хо. Я вкрав подарунки. На вас чекають пригоди та випробування у пошуках новорічних подарунків.

Hello everyone! I have news for you. There will be no holiday this year. Ho-ho-ho. I stole gifts. Adventures and challenges await you in search of New Year's gifts.

Давайте допоможемо повернути Новий рік та відправимося у зимові пригоди, головним пропуском на вході до яких будуть ваші новорічні костюми..

Для детального ознайомлення та закріплення переглянути відео, що міститься нижче.

<https://www.youtube.com/watch?v=c014jIY2HKI>

вивченого можна

ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

3. Конструктор

Складіть розповідне, питальне та спонукальне речення.

4. Розумне перо.

Поставте розділові знаки в кінці речень правильно.

Ой, які кмітливі діти? Як за них не порадіти?

Слухайте, не позіхайте, а загадки відгадайте.

Розваг наближається час – чекають розгадки на нас?

Відгадай. Про кого чи про що це!

Всіх годує, напуває, а про неї не кожен дбає.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

- ✓ Опрацювати § 53.
- ✓ Пройти тестування за посиланням

<https://udoba.org/h5p/embed/21786>

Посилання на ресурси, використані на уроці:

<https://www.youtube.com/watch?v=c014jIY2HKI>

<https://udoba.org/h5p/embed/21786>